

Iz ruskega vjetništva nam je došla vest, da je umrl vrl mladenič Franc Dušič iz Malega kama na, fara Koprivnica. Vjet je bil dne 9. mar. 1915. Rajni Franc je pisal večkrat svojim domačim. A on je od njih dobil samo eno kartico. Rajni Franc je bil zelo priljubljen in nam vsem v lep, zgled. Pisal je, da bi rad bil vsaj še enkrat v krogu svojih domačih. Usoda je pa zahtevala drugače. Nemila in kruta smrt nam ga je ufrgala v cvetu njegovega življenja. Bil je še le 24 let star. Služil je od začetka v vojski in se zelo hrabro bojeval za domovino. Po njem žalujejo njegovi domači in sploh cela župnija.

Došlo je žalostno poročilo iz daljne Češke, da je v Marijinih Varih umrl priljubljen in občespoštovan blag mož Janez Repolusk iz Ruš pri Mariaboru v najlepši dobi svojega življenja, star 43 let. 14 mesecev je bil neprestano na bojišču, kjer si je nakopal bolezen, katere ga je spravila v prerani grob. Bil je mož poštenja in lepega vedenja. Njegova zadnja volja je bila, videti svoje ljube domače v lepi slovenski domovini. Ko je odhajal k vojakom, je rekel: „Domovina, moj slovenski kraj, kjer je zibka moja tekla, bod gomila še kedaj.“ Rajni zapušča obširno posestvo, žalostno in staro onemoglo mater, žaljoco ženo in pet nedoraslih otrok. Dva njegova sinova sta v vojski, eden je bil že težko ranjen.

Vsem padlim slovenskim junakom naj bude trajen spomin!

Kaj je z mirom?

V nemškem državnem zboru, ki je bil te dni zaključen, je govoril nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg o vprašanju miru. Zagotavljal je, da Nemčija ni zasledovala osvojevalnih namenov, zlasti ne z ozirom na Belgijo. Nemški narod vodi obrambno vojsko za varstvo svojega narodnega obstoja in svobodnega razvoja. Angleški ministrski predsednik Asquith pa je na neki slovesnosti v svojem govoru povdarjal, da si tudi Anglija želi miru in sicer takega miru, ki bo zgrajen na trdni podlagi in ki bo dal zagotovilo, da se bodo tudi slabše države in manjši narodi v Evropi lahko svobodno razvijali. Značilno je, da sta oba državnika svoje govore zelo omilila. Iz česar nekateri sklepajo, da je na obeh straneh dovolj razpoloženja za mir, da pa ni nikogar, ki bi resno in odločno pričel posredovati. Na Angleškem se večina stav glasi na to, da se bo mir sklepil še pred enim letom. Bolgarski kralj Ferdinand pa je nekemu časnikarju, vprašanemu o miru, izjavil: „Pokažite mi moža, ki more napraviti mir!“

Mir 1919 ali 1920?

Pariški vojaški strokovni list „France Militaire“ piše:

Čeprav se že nahajamo pred tretjo zimsko vojno, še vendar ni prav nobenega upanja, da bi bil konec bojev. Vojaške oblasti so že ukrenile vse potrebno za vojskovanje v letih 1917 in 1918. V tem času bomo izvajali zmago, toda smatrati se mora, da bo sklenjen mir še le leta 1919 ali 1920.

Avstrijski državni zbor.

Kedaj bo sklican državni zbor, še ni določeno. Predsednik Sylvester je že posredoval pri ministrskem predsedniku Körberju, da se iz državne zbornice odpravi vojaška bolnišnica in da se vse pripravi, da bi se moglo v državnem zboru zborovati. Nekatera poročila pravijo, da se bo naš državni zbor sestal koncem meseca februarja ali začetkom marca 1917. Sedaj se vrše posvetovanja strank in klubov z ministrskim predsednikom.

Volitve v Severni Ameriki.

Dne 7. novembra so se vršile v Združenih državah Severne Amerike, kakor smo že zadnjič kratko poročali, volitve volilnih mož za izvolitev predsednika severnoameriške ljudovlade. Prvi dan po volitvi se je naglo raznesla vest, da je dosednji predsednik in zavzeti prijatelj četverosporazuma Wilson (pristaša demokratske stranke) propadel in da je izvoljen njegov tekmeč iz republikanske stranke, sodnik Hughes (U. S.). Pri natančnem štetju glasov se je izkazalo, da je zmagal Wilson in sicer z neznačajno večino. Natančen izid volitev še do danes ni znan, vendar se sme smatrati za gotovo, da je ostal Wilson zmagovalec. Severna Amerika bo tudi v bodoče podpirala naše sovražnike z orožjem, strelivom in živili.

Italijansko bojišče.

Ze nekaj dni čitamo v uradnih poročilih našega generalnega štaba: „Nič posebnega.“ Deveta ofenziva je močno oslabilila Italijane, vsled česar potrebujejo nekoliko odmor. Sicer pa italijanski listi napovedujejo deseto ofenzivo na Primorskem, za ka-

tero se Italijani obsežno pripravljajo. Naši letalci so zadnji teden pridno metali bombe na italijanska mesta. Obiskali so n. pr. tudi Padovo.

Pred deseto s ško bitko.

List „Neue Züricher Nachrichten“ poroča, da se general Kadorna skrbno pripravlja za deseto s ško bitko. Zadnji (deveti) sunek je radi neuspeha in obilnih izgub povzročil v Italiji izredno poboto. Vročekrvni Italijani so za gotovo pričakovali, da bo njih armada v deveti bitki zasedla Trst.

Hrvat v deveti italijanski ofenzivi.

„Novine“ poročajo: „Milost božja in vsi svetniki, da je še kdo izmed nas ostal živ!“ mi je rekel neki vojak. „Tukaj se je klalo cela dva dneva in dve noči: Vsi sveti in vseh mrtvih dan! Italijansko topništvo je prenehalo streljati, a naskakovati je začela njihova pehota. Njihovih polkov se je že izmenjalo pri napadu tu na nas, na naše tri bataljone, kateri so postali že kar popolnoma gluhi od strašnega topništva. Začel se je dne 28. oktobra, pa trajalo do dne 1. nov. Najprej je prenehalo italijansko topništvo streljati na naše postojanke, ter je streljalo le izza nas na cesto, da nam na ta način prepreči dohod vsake pomoči. Naše topništvo je v salvah streljalo na Italijane, ki so padali kot snopje. Italijani so vdrl v našo prvo črto, tja do bataljonskega poveljstva, ter so od nas zahtevali, da se naj udamo. Seveda so naši na take klice ostali gluhi, in so v odgovor prav pridno mlatili po Italijanih. „Avanti fratelli! Avanti Savoja!“ so vpili italijanski častniki. Ali junaštvo naših vojakov je rešilo položaj. Naš prvi in drugi bataljon sta presla k napadu. Tisti Italijani, ki so prodrli do bataljonskega poveljstva, so padli, a naša strojna puška je pričela kositi Italijane. Italijani so pričeli bežati. Kar jih ni mogli uiti, so se udali. Sedemkrat smo ta dan prešli k protinapadu. Dosti naših je padlo, ali Italijanov je padlo še šestkrat več. Posebno mrtvi dan je bil prvi dan mrtvih. Naš polkovnik je bil izvanredno zadovoljen s svojim polkom, a prvi in drugi bataljon sta dokazala svoje junaštvo.“

Ob začetku devete laške ofenzive.

(Izvirno poročilo.)

Ko smo prišli na dan Vseh svetnikov zjutraj v postojanko, nam je že začel Lahi pošiljati mine vseh vrst. Bilo je strašno! Vmes pa je pošiljal granate in šrapnele, da je grmelo kakor v peku. Mnogo prijateljev je tisti dan odšlo ali na oni svet ali pa v bolnišnico. Nas pa je varoval naš angel varuh in Mati božja. Bili smo srečni. Proti noči je ogenj malo pomehal in mi smo se začeli pripravljati za dostojen sprejem, ako bi nas polentar v naskoku napadel. A tega si ni upal. To noč se je zadovoljil s tem, da je nas obstreljeval s šrapneli. Drugi dan pa je šla ta stara godba naprej. Pokalo je, da se je kar zemlja tresla. Ali tudi mi nismo držali križem rok in smo mu z vspehom odgovarjali. Bilo je še hujše kot poprejšni dan. Lahu pa se ni posrečilo niti za las priti naprej. Kjer nas je napadel, je bil vržen z velikimi izgubami nazaj. Mislimo, da si bo zapomnil, kaj so Slovenci. In tako bomo stali tukaj, dokler še bo poželjivi polentar svoje izdajalske kremplje stegal po naši ljubi domovini. Vse za vero, dom, cesarja! Srčne pozdrave! Edvard Šuntner, Jožef Meršnik in Alojz Mešič, vsi od c. kr. prostovoljnih strelcev, 4. bataljona, 3. stotnije, vojna pošta št. 381.

Dostavek uredništva: Priporočamo uredništvu „Soldatenzeitung“, naj pridno prebira in vestno zbira taka in enaka poročila naših junaških mladeničev in mož, ki stojijo kot branitelji avstrijske domovine vedno v prvih vrstah in katerih ne nadkriljuje nikdo. Taka poročila spadajo v avstrijski vojaški časnik, ne pa krivični napadi na naš narod in njegova v okvirju Avstrije se gibajoča stremeljenja. Naklonjenosti ne potrebujemo, pravičnosti pa zahtevamo!

Italijana smo že devetokrat odbili.

(Dopis z bojišča.)

Po velikih naporih, a s silajnim vspehom smo slavno porazili devetokrat našega kletega besedolmneža-polentarja. Zaman je butal v naše nepremagljive postojanke na trdem Krasu. Vsi njegovi upi in nade po Trstu so mu splavali po vodi. S krvavimi buticami jo je moral odkuriti v svoj brlag. Mislimo, da ima sedaj za par tednov dovolj. Dobro smo ga učili, kako se polenta meša po slovenskoštajerskem načinu. Na svidenje je praznikom! — Nebroj prišrčnih pozdravov od Soče vam pošiljajo: Ivan Korošak, deseti, Sv. Jurij ob Ščavnici; Martin Rantaša, deseti, Hrastje-Mota; Emil Janežič, Celje; Andrej Krempuš, Liboje pri Celju; Franc Veršič, Spuhlja pri Ptuj; Jožef Meršnik, Ribnica na Pohorju; Alojz Mešič, Polzela; Franc Lešnik, Pobrežje p. Mariboru. vsi od prostovoljnega strelskega bataljona št. 4, vojna stotnija št. 3.

Strašne izgube Italijanov.

Preko Curiha se poroča iz Rima: Kadorna in njegova okolica je preplašena radi izredno težkih iz-

gub med zadnjimi italijanskimi napadi pri Soči. Če le divizije so morale vzeti iz bojne črte; poslali so jih v zaledje, da jih izpopolnijo. Zaloge streliva tudi za daljšo ofenzivo niso zadošale. Kadorna je nasprotoval novi ofenzivi, a ukazali so mu iz Rima, da naj napade. V Rimu so se baje prepričali, da se upi, ki so jih bili stavili na zadnji nastop, niso uresničili.

Borba za Monte Cebio.

(Izvirno poročilo.)

Iz tirolskega bojišča nam piše Franc Svenšek iz Sedlaška pri Ptuj sledeče:

Pretekli dni nas je sovražnik močno napadal, posebno se je šlo za postojanke na gori Monte Cebio. Tukaj se bojuje štajerski slovenski domobranec, katerih hrabrost Lahi gotovo ne bodo pozabili. Del postojanke so morali naši branitelji vsled strašnega ognja sovražne artilerije zapustiti; Lahi so ga hitro zasedli. Naši pa so s protinapadom sovražniku zaprli pot iz jarka. Z ročnimi granatami je bil uničen, tako da je bil jarek poln izdajalskih mrličev in krvi. Dva dni po tem dogodku smo sestrelili tudi eno laško zračno letalo, katerega ostanki počivajo tudi na tej že prej omenjeni gori. Torej, slovenski fantje se povsod odlikujejo in ponosni bodimo na naš mili slovenski narod.

Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem rodoljubom in bralcem tega lista, posebno pa Haložanom. Franc Svenšek in drugi.

Na grobovih padlih vojakov.

(Dopis z bojišča.)

„Blagor mu, ki se spočije!“ Nikdar nam niso sle tako k srcu te besede kakor letos, ko smo stopali čez grobove naših predragih tovarišev na dan Vseh svetnikov in drugi dan; zakaj gledali smo njih pretleko trpljenje in svojo negotovo bodočnost. Pri pogledu na grobove tovarišev se nam je urivala misel: Prav kmalu bo lahko tukaj tudi naš dom. Zvesti si v vojski, zvesti do smrti in zvesti smo si drug drugemu še tudi po smrti. Kolikor nam je služba dopuščala, smo molili za svoje padle tovariše. Mnogi so prešli sv. obhajilo in so ga darovali za blagor njihov duš, zraven pa tudi prav živo mislili na svoje domove, na svoje rajne in na naše drage, ki smo jim bili gotovo te dni še bolj v spominu, bolj pri srcu, katerih prošnja za svidenje je bila še prisrčnejša. Goreče hrepenimo po dnevu, ko Vas lahko osebno pozdravimo. Dokler pa se to ne zgodi, pošiljamo tem potom vsem naše prisrčne pozdrave. Kukovec Filip, četovodja, Velika Nedelja; Mrevlje Ivan, četovodja, Dornberg; Gregorič Filip, deseti, Vogersko p. Gorici; Podgorelec Franc, poddesetnik, Žvab pri Ormožu; Lešnik Anton, poddesetnik, Sv. Martin pri Vurbergu; Strah Jakob, poddesetnik, Podplat; Trtnik Ivan, poddesetnik, Zador; Sušnik Konrad, deseti, Sv. Rupert v Slov. gor.; Kocijančič Jožef, pešec, Dobrna; Ličen Anton, pešec, Rifenberg; Bošnjak Matija, pešec, Braslovce.

Obiskal sem tovariša.

(Izvirno poročilo iz bojišča.)

Vsak dan sem govoril z njim po telefonu, toda videl ga že dolgo nisem. Slišal sem samo njegov poznani glas in to mi je že zadostovalo, da sem si ga mogel v duhu predstavljati, kakor da bi stal tu pred menoj. Velikokrat me je že prosil, naj ga obiščem, zato sem se popoldne na praznik Vseh svetnikov napolnil na poljsko stražo, da ga obiščem. Veliko je bilo Robertovo veselje, kajti prišel sem nepričakovano. Čudil sem se, da so mu od tega časa, odkar sem ga zadnjič videl, zrastle tako velike brke. Na moje začudenje je odgovoril: „Veš, Franc, sneg postaja vedno bolj debel, jaz pa vedno bolj kosmat.“

Vsedel sem se v mali baraki k peči na zložena drva in med tem, ko je Robert kihal črno kavo, sva se o marsičem pogovorila. Ni čuda, da je začel pogovor tudi na njegovo nevesto, ki prebiva daleč proč od njega v lepi kranjski deželi. Pokazal mi je njena pisma in fotografijo, katero mu je poslala na bojno polje, da bi jo imel vedno v spominu. O, nesrečna usoda, kako jima nasprotuješ!

Govorila sva tudi o prazniku Vseh svetnikov, in se spominjala na najine tovariše, ki počivajo na raznih vojaških pokopališčih. V duhu sva videla lepoto tisočerihi lučic po pokopališčih v domačiji, katere sva tolikokrat gledala, ko sva bila še doma. Spila sva kavo in se podala iz barake, da si ogledava nekoliko sovražne postojanke. Ne daleč od barake je zastrel grob z lesenim, do polovice zlomljenim križem in napisom: „Tukaj počiva Italijan.“ — „Glej, France“, je pravil Robert, „tukaj je pokopan naš sovražnik. Kdo neki bo okrasil njegov grob. Ko bi le vedeli njegovi domači, kje prebiva njihov padli vojak, toda nikdar ne bodo izvedeli zanj, ker se ne ve za njegovo ime.“ — „Imaš prav, Robert“, sem mu dejal na te besede. Robert pa je začel gledati naokrog in iskati belega kamenja. Takoj sem uganil, kaj namrava. Začela sva popravljati padlema vojaku grob. Nosil sem mu kamenje, on pa je napravil lepo ograjo. Nabral sem tudi koščke granat in šrapnelov in Robert je naredil iz njih ležeči križ na grobu. Nazadnje sva še napravila nov lesen križ in napis.